

робить їх схожими на протоки. Відмічається збільшення кількості апудоцитів як серед епітеліальних клітин уретри, так і серед епітеліоцитів залоз, однак лише в тій частині залозистих структур, які безпосередньо прилягають до уретри. Незалежно від локалізації, апудоцити розміщувалися нерівномірно, у більшості траплялися поодинокі клітини, рідше – дрібні скупчення з 5-7 клітин. У період від 28-29 тиж. гестації до народження відмічається первинно сформована ПМЗ, в якій численні протоки великого і середнього калібру розміщуються радіально в центральній частині залози і відкриваються в уретру в ділянці сім’яного горбика. Кінцеві відділи знаходяться переважно на периферії органа і виникають в результаті дихотомічного поділу залозистих трубок, більша частина з яких представлена солідними альвеолами, а менша має добре сформований просвіт і вистелена високим призматичним епітелієм. Апудоцити виявлені у значно більшій кількості, ніж на попередніх етапах. Вони розміщені переважно в уротелії простатичної частини уретри і серед епітеліальних клітин вистилки проток великого і середнього калібрів. За формою апудоцити не відрізняються від клітин попереднього етапу, однак спостерігається більша кількість клітин з відростками. Визначена приблизно однакова кількість клітин як “закритого”, так і “відкритого” типу. Отже, місцева ендокринна система залози в кінці періоду гестації достатньо сформована. Вивчення етапів формування нейроендокринної системи ПМЗ у внутрішньоутробному періоді необхідно для подальшого вивчення ролі її в пато- і морфогенезі захворювань простати.

ВЕРИФІКАЦІЯ ДЖЕРЕЛ КРОВОПОСТАЧАННЯ СПІЛЬНОЇ ЖОВЧНОЇ ПРОТОКИ У РАНЬОМУ ПЕРІОДІ ОНТОГЕНЕЗУ ЛЮДИНИ

С.І.Рябий, Л.І.Гайдич

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

Для дослідження джерел кровопостачання спільної жовчної протоки (СЖП) у ранньому періоді онтогенезу людини апробовано розроблений нами спосіб графічної реконструкції (Декл. пат. № 59125 А), в основі якого є комп’ютерна обробка зображення сканованих гістологічних зрізів. Виготовлено і вивчено 14 графічних реконструкцій СЖП та суміжних структур у передплідів та плодів людини. Встановлено, що у передплідному періоді розвитку джерелом кровопостачання СЖП є шлунково-дванадцятипалокишкова артерія. Остання у передплідів 7-го тижня розміщена краніально і зліва від СЖП у горизонтальному напрямку, до кінця 7-го тижня – набуває косо-низхідного розташування, а з 8-го тижня – вертикального, позаду від СЖП. З цього терміну у СЖП диференціюються ретроуденальна та панкреатична частини, які отримують кровопостачання відповідно від задванадцятипалокишкової та верхньої підшлунково-дванадцятипалокишкової

артерій. Останні розміщені в косо-низхідному напрямку зліва і попереду від СЖП. У передплідів 9-12-го тижнів розвитку вказані артерії поділяються на 2 гілки: передню та задню, які орієнтовані вертикально вздовж СЖП. На початку плодового періоду в ретроуденальній та панкреатичній частинах СЖП артерії розташовані справа вздовж її передньої та задньої стінок і віддають гілочки в косому напрямку по-сегментно. Інтрамуральна частина СЖП отримує гілочки від верхньої та нижньої підшлунково-дванадцятипалокишкових артерій, які анастомозують між собою і розміщені зліва від протоки.

РОЗВИТОК І СТАНОВЛЕННЯ ТОПОГРАФІЇ М’ЯЗІВ ОЧНОГО ЯБЛУКА В РАНЬОМУ ПЕРІОДІ ОНТОГЕНЕЗУ ЛЮДИНИ

Т.Б.Сикирицька

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

Морфологічними методами досліджено 150 препаратів очної ямки людини. Вивчено закладку і особливості раннього розвитку м’язів очного яблука (ОЯ). Джерелом закладки м’язів є мезодермальний острівцевидний позадочних келихів. Диференціація м’язів пов’язана із вступом у його закладку нервів. Простежено динаміку змін форми та розмірів м’язів ОЯ в період антенатального життя. Досліджено становлення кровоносних судин та нервів м’язів ОЯ. Диференціювання м’язів ОЯ і терміни контакту з ними нервів є взаємообумовленим процесом. З’ясовано критичні періоди, морфологічні передумови та час можливого виникнення деяких природжених вад м’язів ОЯ. Результати доповнюють існуючі уявлення про ембріогенез і становлення топографії м’язів ОЯ, з нових позицій висвітлюють їх структурну організацію в період внутрішньоутробного розвитку. Результати можуть використовуватися в дитячій офтальмології як еталони норми. Отримані дані стосовно ділянок прикріплення м’язів ОЯ у новонароджених дають можливість визначити величини зміщення місця фіксації м’язів ока у хворих на косоокість. Визначені місця входження нервів і судин у м’язи ОЯ допоможуть зменшити ризик їх пошкодження під час оперативних втручань при косоокості. Результати дослідження можуть стати базою для подальшого вивчення морфогенезу та ембріотопографії м’язів ОЯ на спеціально відібраному матеріалі від матерів з певною клінічною патологією, а також еталоном для вивчення розвитку м’язів в екологічно несприятливих регіонах.

ВЗАЄМВІДНОШЕННЯ ЕКСТРАОРГАННИХ СУДИН І ГОЛІВКИ ПІДШЛУНКОВОЇ ЗАЛОЗИ ПЛОДІВ ЛЮДИНИ

О.М.Слободян

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

Матеріал дослідження – 26 трупів і 18 органокмплексів плодів віком 4-10 міс., які досліджували ін’єкцією су-